

SYMBOLIKA LICZBY SIEDEM

Od czasów pradawnych liczba siedem jest liczbą świętą, pełną mistycyzmu i ukrytej mocy. Uważana za symbol kosmosu, stworzenia, przestrzeni, czasu, boskości, doskonałości, mądrości, zwycięstwa stała się również symbolem uporu, oszustwa, bólu, skomplikowanej jedności i wiecznego życia. Pojawiła się prawdopodobnie pod wpływem liczby znanych w starożytności ruchomych ciał niebieskich tzw. planet: Słońca, Księżycy, Merkurego, Wenus, Marsa, Jowisza, Saturna, które astrologia uważała za związane z losami narodów. Według Pitagorejczyków, siódemka była liczbą mistyczną, bo składała się z dwóch szczęśliwych liczb: trójki i czwórki. Babilończycy reprezentowali siedem planet i siedem nieb (trzeba było przejść przez sześć, aby dojść do nieba Anu). Siedmiodniowy tydzień obowiązywał w starożytnej Chaldei i stał się miarą czasu w okresie biblijnym pod prawem możeszowym: wg Księgi Rodzaju Bóg stworzył świat w ciągu tygodnia. Biblijny Jakub służył po 7 lat za każdą ze swych żon. W Objawieniu św. Jana mowa jest o siedmiu świecznikach, gwiazdach, pieczęciach, trąbach itd. Siódemka występuje w Starym Testamencie 77 razy. Oto najciekawsze siódemki pojawiające się w naszej historii.

- W starożytnej Grecji siódemka była liczbą świętą, atrybutem bogów słonecznych – Apollina-Fojbosa, Heliosa, Ateny; Helios miał siedmiu synów, Niobe siedmiu synów i siedem córek, Teby miały siedem bram bronionych przez siedmiu bohaterów; Tejrezjasz, tebański wieszcz, był przez siedem lat kobietą i żył przez 7 pokoleń.
- Siedem cudów świata: od czasów hellenistycznych tj. od II wieku p.n.e. (zestawienia dokonał Antypater z Sydonu) znane są słynne budowle i dzieła sztuki: Kolos Rodyjski, ogrody Semiramidy, Mauzoleum w Halikarnasie, posąg Zeusa w Olimpii, piramidy w Egipcie, świątynia Artemidy w Efezie, latarnia morska na Faros
- Siedmiu mędrców greckich, myślicieli i mężów stanu z VII i VI wieku p.n.e.: Tales z Miletu, Solon, Pittakos z Mityleny, Bias z Prieny, Kleobulos, Myson, Chilon
- Siedem miast Homera, które pragnęły uchodzić za miejsce jego urodzenia: Smyrna, Chios, Kolofon, Itaka, Pylos, Argos, Ateny
- Siódemka jako symbol Rzymu zbudowanego na siedmiu wzgórzach: Palatyn, Kapitol, Kwirynał, Wiminal, Eskwilin, Celius i Awentyn
- Siedmiu królów rządziło Rzymem w 753 – 509 p.n.e.: Romulus, Numa Pompiliusz, Tullus Hostiliusz, Ankus Marcjusz, Tarkwiniusz Stary, Serwiusz Tulliusz i Tarkwiniusz Pyszny
- Pater noster (Ojcze nasz), modlitwa pańska składa się z siedmiu prośb (Ew. wg Mat. 6, 9-13)
- Siedem kościołów Azji Prokonsularnej, do których św. Jan skierował Apokalipsę: kościoły Efezu, Smyrny, Pergamonu, Tiatyry, Sardes, Filadelfii, Laodycei
- Siedem klas społecznych w Apokalipsie (6,7): królowie ziemi, możnowładcy, wodzowie, bogacze, mocarze, niewolnicy i wolni
- Siedem darów ciała wg tradycji: wzrok, słuch, węch, smak, ruch, praca, rozmnażanie się
- Siedem darów ducha wg tradycji: rozum, inteligencja, rada, męstwo, wiedza, prawość, bojaźń boża.
- Siedem dzieł miłosierdzia względem ciała: łaknącego nakarmić, spragnionego napoić, bezdomnego ugościć, nagiego przyodziać, chorego i więźnia nawiedzić (Ew. wg Mat. 25. 35—6). umarłego pochować

- Siedem grzechów głównych w chrześcijaństwie: pycha, chciwość, nieczystość, zazdrość, nieumiarkowanie w jedzeniu i piciu, gniew i lenistwo
- Siedem sakramentów w Kościele: chrzest, bierzmowanie, najświętszy sakrament, pokuta, ostatnie namaszczenie, kapłaństwo, małżeństwo
- Siedem cnót: wiara, nadzieja, miłość, mądrość, sprawiedliwość, męstwo, miłosierdzie
- Biblijny Eklezjastyk (17,5) rozróżnia siedem zmysłów: rozum, mowę, smak, wzrok, słuch, węch i dotyk; późniejsza tradycja uwzględniła tylko 5 ostatnich
- Siedmiu aniołów w apokryficznej Księdze Henocha: Chamuel, Gabriel, Jofiel, Michał, Rafał, Uriel, Zadkiel
- Siedmiu śpiących z Efezu — bohaterowie słynnej legendy. W czasie prześladowań chrześcijan w r. 250 za cesarza Decjusza siedmiu żołnierzy chrześcijańskich schroniło się do jaskini pod Efezem, gdzie zasnęli snem cudownym; za Teodozjusza II (408—450) jaskinię otwarto i żołnierze się zbudzili
- Siedem sztuk wyzwolonych (nauk świeckich) układ z ok. 400 n.e.: stopień niższy, *trivium* — gramatyka, arytmetyka, geometria; stopień wyższy, *quadrivium* — retoryka, dialektyka, astronomia, muzyka
- Siedem średniowiecznych dobrodziejstw ciała dla wybranych w Raju: zwinność, piękno, zdrowie, długowieczność, przyjemność, siła; dobrodziejstwami duszy były: zgoda, przyjaźń, harmonia, radość, siła, bezpieczeństwo, mądrość
- Siedmiu szermierzy (orędowników) chrześcijaństwa — zbiorowa nazwa dawana w opowiadaniach średniowiecznych narodowym świętym (patronom): Anglii (Jerzy), Szkocji (apostoł Andrzej), Irlandii (Ptryk), Walii (Dawid), Francji (Dionizy), Hiszpanii (apostoł Jakub, syn Zebedeuszowy) i Włoch (Antoni Padewski)
- Siedem świętych drzew wróżby i talizmanów w dawnej Irlandii: jabłoń (najświętsze, drzewo nieśmiertelności), brzoza, leszczyna albo jesion, ostrokrzew, dąb, wierzba, olcha; za ścięcie każdego z nich karano śmiercią
- Siódemka była liczbą piramidalną, gdyż piramida składa się z czterech trójkątów ($4+3=7$)
- Pielgrzymi muzułmańscy 7 razy obchodzą Kaabę w Mekce
- Siedmiu japońskich bogów szczęścia (od XVI w.): Bisiamon utożsamiany z ind. buddyjskim Wajśrawaną; Daikoku pokrewny ind. MahakŚli albo Siwie; Ebisu; Fukurokudziu (chiński mędrzec taoistowski); Dziurodzin (jw.); Hotel (chin. mnich buddyjski); Benten utożsamiana z ind. boginią Saraswati
- Za siedmioma górami, za siedmioma rzekami... — początek bajek dziejących się w dalekich krajach
- Siedmiomilowe buty z bajek, w których jednym krokiem przebywa się odległość siedmiu mil
- Siedem okresów życia człowieka: niemowlę, uczeń, kochanek, żołnierz, sędzia, chudy pantalon, drugie niemowlęctwo (*Jak wam się podoba* 2,7 Szekspira)
- Siedem złotych miast Ciboli, legendarnych miast pełnych bogactw i wspaniałości, daremnie poszukiwanych w XVI w. przez konkwistadorów hiszpańskich w Ameryce Północnej
- Cyfra siedem noszona dawniej jako talizman potężny w dobrem i złem; amulet zdrowia
- Liczba siedem przez okultystów zwana Mistyczną, przypisywana praojcu Adamowi (Kadmanowi), Indrze, Ormuzdowi, Jahwie, Uranowi, Apollinowi, Heliosowi

- Siedem metali w alchemii: złoto (Apollo--Słońce), srebro (Diana-Księżyc), rtęć (Merkury), miedź (Wenus), żelazo (Mars), cyna (Jowisz) i ołów (Saturn)
- Siedem Sióstr — dawna nazwa gwiazdozbiorów Plejady i Hyjady
- Siedem lamp architektury, wg głośnego traktatu (1849) Johna Ruskina, to prawa, którym artysta powinien się poddać: Poświęcenie (pięknemu), Prawda, Siła, Piękno, Życie, Pamięć i Posłuszeństwo (stylowi, szkole narodowej)

Istnieją również złe symbole siódemki:

- Siedem rzeczy, których nienawidzi Pan: butne oczy, kłamliwy język, ręce, które przelewają krew niewinną, serce knujące złe myśli, nogi śpieszące do złego, składanie fałszywego świadectwa i sianie niezgody wśród braci (Ks. Przypowieści 6, 16-19)
- Być złą siódemką tzn. kłótniwą kobietą, jędzą, Ksantypą, sekutnicą
- W psychologii siódemka oznacza konflikt

Fakty i spostrzeżenia związane z liczbą siedem sprawiły, że zyskała ona szczególne znaczenie. Przypisywano jej po prostu znaczenie magiczne. Poglądy i przesady tego rodzaju powstały najpierw w Mezopotamii i w Egipcie, a stamtąd rozpowszechniły się po całym Bliskim Wschodzie. Dotarły do Greków i Rzymian, a za ich pośrednictwem do ludów całej Europy. Ta słabość do siódemki tkwi w naszej wyobraźni i niemal w naszych odruchach. Dzieje się tak, dlatego, że pewne skojarzenia zakorzeniły się głęboko i obrosły przeróżną symboliką. Wszystko to zrodziło się w starożytności i myślę, że tamta epoka wcale nie umarła i nie odeszła. Choć zmieniły się struktury polityczne i społeczne, jednak w wielu dziedzinach starożytne życie wciąż egzystuje, a nawet kwitnie.

mgr Zdzisława Jankowska